

B. Osobitná časť

Čl. I

K bodom 1, 4 až 7

Vypúšťa sa určenie minimálneho počtu vyučovacích hodín odborného výcviku pre študijné odbory s praktickým vyučovaním formou odborného výcviku. Minimálny počet hodín odborného výcviku pre spomínané študijné odbory sa bude určovať v príslušných štátnych vzdelávacích programoch, čím sa vytvára priestor pre flexibilnejšie a adresnejšie určenie minimálneho počtu hodín odborného výcviku vo vzťahu k potrebám odborného vzdelávania a prípravy v jednotlivých študijných odboroch.

Zavádza sa možnosť, aby odborný výcvik v dielni, na pracovisku zamestnávateľa ako aj na pracovisku praktického vyučovania mohol viesť aj hlavný inštruktor, učiteľ odbornej praxe a učiteľ príslušného odborného vyučovacieho predmetu, čím sa vytvárajú predpoklady pre optimalizáciu využitia personálnych kapacít stredných odborných škôl pri realizácii praktického vyučovania. Uvedením hlavného inštruktora v § 4 ods. 2 sa ustanovenie dáva do súladu s § 21b.

K bodu 2

Podľa súčasného znenia § 4 ods. 4 sa praktické cvičenie vykonáva vo všeobecnosti pod vedením učiteľa príslušného odborného vyučovacieho predmetu. Cieľom je, aby sa v prípadoch, ak sa praktické cvičenie vykonáva v dielni, mohlo vykonávať aj pod vedením učiteľa príslušného odborného vyučovacieho predmetu, učiteľa odbornej praxe alebo majstra odbornej výchovy. Tým sa vytvárajú predpoklady pre optimalizáciu a zefektívnenie využitia personálnych kapacít a materiálno-technického vybavenia stredných odborných škôl pri poskytovaní praktického vyučovania.

K bodu 3

Zavádza sa podrobnejšia úprava možností kde sa môže vykonávať praktické vyučovania v systéme duálneho vzdelávania (miesto výkonu praktického vyučovania). Uvedenie pracoviska praktického vyučovania iného zamestnávateľa si vyžiadala narastajúca potreba, predovšetkým malých a stredných zamestnávateľov, aby žiaci s ktorými majú uzatvorenú učebnú zmluvu mohli časť praktického vyučovania absolvovať aj u iného zamestnávateľa, ktorý má zodpovedajúce materiálno-technické vybavenie. Pracovisko praktického vyučovania, ktoré poskytuje praktické vyučovanie aj pre žiakov, ktorí majú uzatvorenú učebnú zmluvu s iným zamestnávateľom môže na základe rozhodnutia príslušnej stavovskej organizácie alebo príslušnej profesijnej organizácie podľa podmienok nového § 22a používať označenie nadpodnikové vzdelávacie centrum. Vykonávať praktické vyučovanie cvičnou prácou v systéme duálneho vzdelávania mimo územia Slovenskej republiky je možné len na obdobných pracoviskách, ktoré spĺňajú podmienky systému duálneho vzdelávania. Naďalej zostáva možnosť v rámci systému duálneho vzdelávania ako aj mimo neho vykonávať praktické vyučovanie aj na inom mieste výkonu produktívnej práce podľa § 6 ods. 3, a to aj v zahraničí.

K bodu 8

Ustanovenie § 10 ods. 3 písm. b) pri vymedzení predmetu učebnej zmluvy uvádza „...záväzok zamestnávateľa pripraviť žiaka... na pracovisku praktického vyučovania...“. Návrhom sa

zjednocuje toto ustanovenie s ustanoveniami § 6 ods. 3 a 4, ktoré pripúšťajú aj ďalšie možnosti výberu miesta praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania.

K bodu 9

Cieľom návrhu je zníženie administratívnej náročnosti procesu overovania spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania.

K bodu 10

Návrh nadväzuje na zmeny v § 48 vo vzťahu k vstupu ďalších subjektov do systému duálneho vzdelávania, pričom sa rozširuje okruh osôb vo vzťahu k preukazovaniu bezúhonnosti.

K bodu 11

Spresňujú sa podmienky preukázania splnenia podmienky materiálno-technického zabezpečenia odborného vzdelávania v systéme duálneho vzdelávania pri predkladaní žiadosti o overenie spôsobilosti zamestnávateľa podľa § 11. V rámci uvedeného ustanovenia sa taktiež precizujú podmienky možnosti výkonu praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania na viacerých druhoch miest jeho výkonu, pričom sa pod jednotlivé možnosti primerane subsumujú aj miesta výkonu praktického vyučovania podľa § 6 ods. 3 a 4.

K bodu 12

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vypustenia ustanovenia § 12 ods. 3 písm. a).

K bodu 13

S cieľom lepšej optimalizácie postavenia osôb zodpovedných za praktické vyučovanie a ochrany záujmov školy sa upravuje spôsob ich finančného zabezpečenia v prípade, že budú poskytovať praktické vyučovanie v škole.

K bodu 14

Vypúšťa sa zoznam ako súčasť zmluvy o duálnom vzdelávaní z dôvodu zníženia administratívnej záťaže.

K bodu 15

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie písmena v § 16 ods. 4.

K bodu 16

Vypúšťa sa ustanovenie o vyradení strednej odbornej školy zo siete, keďže táto skutočnosť nemá priamu súvislosť so zmluvou o duálnom vzdelávaní, ale ide o samostatný proces.

K bodom 17 a 18

Legislatívno-technické úpravy v nadväznosti na doplnenie nového písmena do § 16 ods. 5.

K bodu 19

Navrhuje sa zaviesť možnosť vypovedania zmluvy o duálnom vzdelávaní zo strany strednej odbornej školy aj v prípade, že zamestnávateľovi bolo pozastavené alebo zaniklo živnostenské oprávnenie s cieľom zvýšiť právnu ochranu strednej odbornej školy, ak nastane uvedená skutočnosť.

K bodu 20

Zosúladenie zániku zmluvy o duálnom vzdelávaní s rozhodnutím o vyradení školy zo siete.

K bodu 21 a 22

Legislatívno-technická úprava z dôvodu vloženia ustanovenia § 16 ods. 5 v rámci bodu 17.

K bodu 23

Úprava zavádza súčinnosť strednej odbornej školy so zamestnávateľom v procese získavania ďalších žiakov pre štúdium v systéme duálneho vzdelávania. Stredná odborná škola poskytne zamestnávateľovi taxatívne vymedzené typy údajov o žiakoch, ktorí začali štúdium mimo systému duálneho vzdelávania a zároveň je súčinná so zamestnávateľom pri informovaní týchto žiakov o možnosti vstupu do systému duálneho vzdelávania. Navrhovaná úprava je zameraná na prehĺbovanie spolupráce medzi strednou odbornou školou a zamestnávateľom pri rozvoji systému duálneho vzdelávania.

K bodu 24

Predlžuje sa obdobie, počas ktorého môžu žiaci uzatvoriť učebnú zmluvu počas prvého ročníka na strednej odbornej škole, aby mali možnosť oboznámiť sa so špecifikami štúdia a reálnejšie vyhodnotiť svoje predpoklady a záujem o odborné vzdelávanie a prípravu v systéme duálneho vzdelávania.

K bodom 25, 27, 29 a 30

Legislatívno-technické úpravy.

K bodu 26

Terminologické spresnenie presného okruhu osôb, ktorých sa predmetné ustanovenie týka.

K bodom 28

Zavádza sa možnosť ukončenia učebnej zmluvy na základe písomnej dohody za súčasného uzatvorenia učebnej zmluvy s iným zamestnávateľom. Cieľom je možné pružnejšie reagovať na zmeny v podmienkach realizácie praktického vyučovania na strane zamestnávateľa ako aj na strane žiaka a zároveň zachovať kontinuitu poskytovania praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania.

K bodu 31

Ide o spresňujúcu úpravu k ustanoveniu § 19 ods. 5 písm. a), ktoré sa týka skončenia zmluvného vzťahu založeného učebnou zmluvou, ak žiak prestáva byť žiakom školy. Ak žiak prerušil štúdium a žiakom školy prestáva byť len počas prerušenia štúdia, učebná zmluva trvá ďalej, pričom sa práva a povinnosti zmluvných strán počas doby prerušenia neuplatňujú. Úprava má prispieť ku kontinuite poskytovania odborného vzdelávania a prípravy v systéme duálneho vzdelávania v prípadoch, keď žiaci strednej odbornej školy prerušujú štúdium.

K bodu 32

Ustanovenie dopĺňa okruh osôb, ktoré sa majú oboznamovať so skutočnosťami súvisiacimi s výkonom praktického vyučovania žiak výslovne aj o triedneho učiteľa žiaka, ktorý je zodpovedný za celkový rozvoj osobnosti a vzdelávania žiakov.

K bodu 33

Predmetné ustanovenie reaguje na požiadavku stavovských organizácií a profesijných organizácií pri zavádzaní vzdelávacích poriadkov do praxe, ktorý sa dopĺňa o náležitosti týkajúce sa priebehu praktického vyučovania a dôvodov ospravedlnenej neprítomnosti žiaka na praktickom vyučovaní.

K bodom 34 až 39

Upravujú sa podmienky pre výkon činnosti hlavného inštruktora. Umožňuje sa väčšia variabilita zmluvných vzťahov medzi zamestnávateľom a inštruktorom, čo má prispieť k personálnemu zabezpečeniu pozície inštruktora u zamestnávateľov. Znižuje sa administratívna záťaž a predchádza duplicitnému plneniu podmienky pre získanie kvalifikácie hlavného inštruktora, resp. inštruktora.

V súlade s princípmi celoživotného vzdelávania sa zavádza väčšia flexibilita pri plnení podmienky na získania kvalifikácie hlavného inštruktora aj prostredníctvom praxe a informálneho učenia sa, resp. kvalifikácie inštruktora aj prostredníctvom vykonania skúšky na overenie odbornej spôsobilosti.

Kompetencie získavané v rámci prípravy hlavného inštruktora, resp. inštruktora sú v podstatnej miere zahrnuté už v profesijnom profile pedagogických zamestnancov, ktorí môžu plniť úlohy hlavného inštruktora, resp. inštruktora v rámci študijného odboru učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo.

K bodu 40

Návrhom sa zavádza nový inštitút nadpodnikového vzdelávacieho centra (NVC). NVC predstavuje možnosť, predovšetkým pre SZČO, malé a stredné podniky, pripraviť si svoju vlastnú budúcu pracovnú silu bez rizika poklesu kvality poskytovaného vzdelávania z dôvodu nedostatočných materiálnych, personálnych a priestorových kapacít. NVC zároveň, predstavuje nástroj na zvyšovanie úrovne inovácií v odbornom vzdelávaní a príprave a zvyšuje konkurencieschopnosť priemyslu a služieb na trhu práce.

Oprávnenie zamestnávateľovi používať označenie nadpodnikové vzdelávacie centrum bude udeľovať príslušná stavovská organizácia alebo príslušná profesijná organizácia na základe zákonom určených podmienok.

Najdôležitejšou podmienkou pre získanie uvedeného oprávnenia je skutočnosť, že príslušný zamestnávateľ najmenej tri roky poskytuje praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania žiakom s učebnou zmluvou uzatvorenou s inými zamestnávateľmi. Realizáciu uvedenej podmienky umožňuje nový § 6 ods. 4 písm. a) v spojení § 12 ods. 4 písm. a) – výkon praktického vyučovania iného zamestnávateľa. Nový § 6 ods. 4 písm. b) výslovne uvádza možnosť vykonávať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania aj v NVC.

Ďalšie kritériá na získanie spomínaného oprávnenia určuje príslušná stavovská organizácia alebo príslušná profesijná organizácia, ktorá rozhoduje aj o odňatí tohto oprávnenia, ak zamestnávateľ prestal splňať určené podmienky.

K bodu 41

Doterajšia prax ukázala potrebu väčšej informovanosti zamestnávateľov o žiakoch v systéme duálneho vzdelávania za účelom efektívnejšieho a individuálnejšieho prístupu zamestnávateľa ku

praktickému vyučovaniu konkrétneho žiaka. Preto sa navrhuje umožniť písomne poverenému zamestnancovi zamestnávateľa nahliadnuť do pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie žiaka, s ktorým má zamestnávateľ uzatvorenú učebnú zmluvu.

K bodu 42

Legislatívno-technická úprava vo vzťahu k úprave terminológie.

K bodu 43

V zákone absentovala možnosť pre vecne príslušnú stavovskú organizáciu alebo vecne príslušnú profesijnú organizáciu odobrať oprávnenie škole používať názov Centrum odborného vzdelávania a prípravy (COVP) v prípade, ak sa preukáže, že škola prestala spĺňať niektorú z taxatívne vymedzených podmienok definovaných v zákone. Preto sa navrhuje zaviesť kontrolnú funkciu uvedenej organizácie vo vzťahu k dodržiavaniu podmienok, za ktorých rozhodla o oprávnení používať označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy a možnosť odobratia spomínaného oprávnenia. Úprava zároveň prispeje k zachovaniu úrovne kvality COVP, na ktorú dohliada vecne príslušná stavovská organizácia alebo vecne príslušná profesijná organizácia.

K bodu 44 a 45

V rámci postupu pri zisťovaní splnenia kritérií na získanie oprávnenie používať označenie podniková škola sa navrhuje, aby sa percentuálny podiel žiakov s učebnou zmluvou a percentuálny podiel žiakov so zmluvou o budúcej pracovnej zmluve počítal len zo žiakov dennej formy štúdia. Úprava sa navrhuje z dôvodu, že žiaci v externej forme štúdia sú už zamestnancami, a preto je bezpredmetné, aby sa s nimi uzatvárali zmluvy o budúcej pracovnej zmluve, resp. nemajú dôvod vstupovať do systému duálneho vzdelávania.

Predmetné ustanovenie dáva väčšiu flexibilitu podnikovým školám pri naplnení kritéria týkajúceho sa zmluvy o budúcej pracovnej zmluve z dôvodu zhoršenej ekonomickej situácie spojenjej s ochorením Covid-19, čím môže objektívne byť sťažený prístup ku zamestnaniu z dôvodu znižovania stavov v podnikoch.

K bodu 46

Uvedeným ustanovením sa posilňuje ochrana bezpečnosti a zdravia žiaka na pracovisku zamestnávateľa, pracovisku praktického vyučovania alebo na inom mieste výkonu praktického vyučovania pod vedením zamestnávateľa a to aj vo vzťahu k úrazom žiakov. Žiak strednej školy, ktorý vykonáva praktické vyučovanie podľa § 3 písm. b) druhého bodu zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa považuje pri výkone praktického vyučovania za zamestnanca. Z vyššie uvedeného vyplýva, že ak je žiak pri výkone praktického vyučovania na pracovisku, zamestnávateľ zodpovedá za bezpečnosť a ochranu zdravia žiaka pri práci bez ohľadu na skutočnosť, či je reálnym zamestnancom a bez ohľadu na skutočnosť, prostredníctvom ktorej formy praktického vyučovania sa pripravuje na svoje budúce povolanie, povolania alebo odborné činnosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa osobitnou úpravou vzťah žiaka a zamestnávateľa pri výkone praktického vyučovania špecifikuje tak, aby nevznikala pochybnosť, že úraz žiaka na praktickom vyučovaní pod vedením zamestnávateľa je pracovným úrazom, na ktorý sa vzťahujú príslušné ustanovenia Zákonníka práce o zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze a pri chorobe z povolania.

K bodom 47 a 48

Návrhom sa zabezpečuje zjednotenie podmienok zabezpečovania stravovania žiakov s podmienkami stravovania definovanými v Zákonníku práce vzhľadom na to, že v praxi dochádzalo k nejednoznačnému výkladu podmienok zabezpečovania stravovania žiakov v systéme duálneho vzdelávania a každý zamestnávateľ si ho upravoval vo svojich interných predpisoch rôzne.

Návrh reaguje aj na aplikačnú prax a zosúladenie terminológie so Zákonníkom práce v rámci stravovania žiakov v systéme duálneho vzdelávania, ktoré im poskytuje zamestnávateľ a rozširuje sa táto možnosť aj o žiakov, ktorí realizujú praktické vyučovanie u zamestnávateľov podľa § 8.

K bodom 49 až 52

Spresňuje sa matematický výpočet štipendií a priemerného prospechu žiaka na dve desatinné miesta.

K bodu 53

Navrhuje sa, aby zamestnávateľ mohol poskytovať žiakovi v systéme duálneho vzdelávania štipendium bez ohľadu na akom mieste sa praktické vyučovanie. Tým sa prispeje k zvyšovaniu atraktivity odborného vzdelávania v systéme duálneho vzdelávania.

K bodu 54

Cieľom úpravy je vytvoriť predpoklady pre plynulý výkon kompetencií podľa § 29 a 31, ak nastanú udalosti, na základe ktorých sa vyhlasuje výnimočný stav, núdzový stav alebo mimoriadna situácia.

Na základe požiadaviek praxe sa zavádzajú pravidlá zosúladenia upraveného počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl podľa § 29 s „pohybmi“ žiakov medzi študijnými odbormi alebo učebnými odbormi a školami, ktoré vyplývajú z aplikačnej praxe.

K bodu 55

Upravujú sa podmienky tvorby a vyhodnocovania regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania na stredných školách tak, aby sa zabezpečila efektívnejšia kontrola jednotlivých úloh a posilnila funkcia regionálnej stratégie ako zásadného plánovacieho dokumentu pre odborné vzdelávanie a prípravu v regióne.

K bodom 56

Cieľom návrhu zákona je optimalizácia procesu plánovania výkonov stredných škôl z dôvodu vyššej miery objektivity určovania najvyššieho počtu žiakov stredných škôl z dôvodu presného prerozdelenia žiakov medzi všeobecné stredoškolské a odborné stredoškolské vzdelávanie, ako aj medzi jednotlivých zriaďovateľov stredných škôl.

K bodu 57

Spresňuje sa rozsah študijných odborov a učebných odborov, pre ktoré sa určuje najvyšší počet žiakov prvého ročníka stredných škôl v dennej forme štúdia. Uvedený najvyšší počet žiakov prvého ročníka sa má určovať aj pre odbory vzdelávania v rámci nižšieho stredného odborného vzdelávania z dôvodu optimalizácie sociálnej funkcie poskytovania odborného vzdelávania a prípravy v spomenutých odboroch vzdelávania.

K bodu 58

Rozširuje sa kompetencia stavovských a profesijných organizácií popri udeľovaní súhlasu aj možnosť odňať oprávnenie strednej odbornej školy používať označenie centrum odborného vzdelávania a prípravy, pričom táto kompetencia sa paralelne zavádza aj pre nadpodnikové vzdelávacie centrum.

K bodom 59 a 60

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na úpravu terminológie a doplnenie nového písmena do § 32 ods. 2.

K bodom 61 až 63

Cieľom návrhu zákona je posilnenie postavenia stavovských organizácií a profesijných organizácií v rámci koordinácie odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom posilnenej spolupráce v oblasti tvorby sústavy odborov vzdelávania. Ustanovenie taktiež reflektuje aplikačnú prax, keďže rada zamestnávateľov zohráva nezastupiteľnú úlohu v rámci koordinácie celého systému odborného vzdelávania a prípravy, nielen v systéme duálneho vzdelávania.

K bodu 64

Cieľom návrhu je vytvorenie právneho rámca na poskytnutie dotácie na realizáciu úloh stavovských a profesijných organizácií pri rozvoji odborného vzdelávania a prípravy.

K bodu 65

Navrhovanou úpravou sa zavádza z hľadiska jednoznačnosti úprava dôvodov ospravedlnenej neprítomnosti žiaka na praktickom vyučovaní vo vnútornom poriadku pracoviska praktického vyučovania.

K bodu 66

Osobitne sa upravuje plnenie úlohy zamestnávateľa a vylučuje povinnosť overovania zamestnávateľa podľa § 11 vo vzťahu k praktickému vyučovaniu v študijnom odbore učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo.

Zároveň sa zavádza výslovná úprava pre realizáciu praktického vyučovania v systéme duálneho vzdelávania v centrách pre deti a rodiny alebo u subjektov, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a u poskytovateľa sociálnej služby. Potreba osobitnej úpravy vznikla z dôvodu povahy inštitúcií, v ktorých sa realizuje praktické vyučovanie, ktorými sú školy, školské zariadenia alebo uvedené subjekty v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

K bodu 67

Cieľom návrhu je vytvoriť predpoklady pre rozvrhnutie obsahu vzdelávania v príslušných vzdelávacích programoch, tak aby sa posunulo výraznejšie odborné zameranie žiakov do vyšších ročníkov a umožnila sa tým profilácia študijného zamerania žiaka v súlade s jeho individuálnymi predpokladmi.

K bodu 68

Návrhom sa zavádza nový systém experimentálneho overovania odborov vzdelávania na stredných odborných školách, stredných športových školách, školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách, ktorý vychádza priamo z potrieb trhu práce a predkladateľmi návrhov sú

stavovské a profesijné organizácie. Úprava má za cieľ ešte viac zefektívniť odborné vzdelávanie a prípravu a priblížiť ich potrebám trhu práce a spoločnosti.

K bodu 69

Vzhľadom na zavádzané zmeny je potrebné v rámci prechodného obdobia vysporiadať sa s dokončením štúdia súčasných žiakov vo vzťahu k vypusteniu požiadavky na 1400 hodín v § 4 ods. 2 a osobitne aj vo vzťahu k súčasnej situácii, kedy z dôvodu pandémie ochorenia Covid-19 bude potrebné určiť príslušné počty hodín tak, aby bolo ich splnenie reálne.

Zároveň sa v rámci navrhovaného inštitútu nadpodnikového vzdelávacieho centra dočasne upravuje spôsob získania tohto označenia obdobne ako v roku 2018 pri označení podniková škola.

Čl. II

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje na 1. január 2022 z hľadiska začiatku nového rozpočtového a účtovného roka so zohľadnením primeranej legisvakančnej doby.